

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

شماره مجوز مجله: ۸۰۴۰۰

زمان پذیرش نهایی: ۱۴۰۰/۰۳/۱۵

مقایسه تطبیقی نمای رومی و نمای آجری در بافت شهری

محمد بهزادپور^۱، مبینا عباسی^۲، فاطمه حق پرست^{۳*}

۱- گروه معماری؛ واحد هشتگرد؛ دانشگاه آزاد اسلامی؛ هشتگرد؛ ایران

۲- پژوهشگر مقطع کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه رجا قزوین، ایران

۳- پژوهشگر مقطع کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه رجا قزوین، ایران (نویسنده مسئول)

Email: Haghparast.fateme1992@gmail.com

چکیده

محیط پیرامون افراد سرشار از اطلاعات است و انسان با توجه به توانایی های خود قادر به درک آن است. شهر نقطه ای است که در آن قدرت و فرهنگ یک جامعه در منصفه ظهور گذاشته میشود و سیمای شهری اولین مدخل ورود به هویت و حس تعلق به مکان است ادراک درونی فرد از محیط عاملی مهم و تاثیرگذار در کنش های محیطی و به دنبال آن کنش های اجتماعی است. معماری سنتی ایران که متکی بر اصول و ارزشهای فرهنگی، اجتماعی و اقلیمی است در کالبد شهری کنونی رو به انحطاط است و معضل نمای رومی در کمال بی ربطی به شاخصهای هویتی در حال رشد و هم زیستی با ناماسازی ایران. هدف این پژوهش شناخت آسیب های وارده از نماهای وارداتی اصطلاحاً رومی فراگیر شده بر تنش های بصری و هنجارهای حاصل از آن بر کردارها و باورهای فردی است. آیا پایداری شرایط حاضر بر نهادینه شدن رفتارهای مغایر با فرهنگ و هویت منجر خواهد شد. در این پژوهش با روش تحلیلی توصیفی و اسناد کتابخانه ای به کند و کاو در موضوع مطرح شده پرداخته شده است. با توجه به رابطه انسان و محیط با یکدیگر و اثر بخشی مولفه های محیطی بر هویت بخشی و ادراک از محیط همچنین تاثیر آن بر رفتارهای اجتماعی و حتی انفرادی میتوان با تبیین راهکارهایی از ادامه و تاثیر آن بر کیفیت کالبد شهری و رضایت بخشی محیطی و به طبع آن رفتارها و هنجارهای اجتماعی کمک شایانی کرد.

کلمات کلیدی: سیمای شهری، هویت شهری، حس تعلق، نمای رومی، ادراک محیطی

۱_ مقدمه

در سالهای اخیر با گسترش تفکر شهرنشینی شاهد رشد فزاینده جمعیت و افزایش بی رویه و آشفته مسکن و فضای شهری بوده ایم. مفهوم استعاره ای هویت منظر شهری با وجود کاربرد فراوان آن در متون و محاورات شهری مفهومی سهل و ممتنع است. سهل از این رو که همه از آن تصویری با یادآوری پیشینه تاریخی، محوطه های قدیمی و ریشه های فرهنگی جامعه در ذهن دارند؛ ممتنع از این جهت که هر پرسشی در خصوص چون و چرایی هویت زمان حال بی پاسخ مانده است. [۱۵] نمای شهری اولین مدخل ورود به اجتماع و بستر شکل گیری حیای مدنی است. رابطه متقابل انسان و محیط و تاثیر مستقیم آن بر تنش های بصری نمود آن است که نمیتوان تنها به وجوه بصری سیمای شهری نگریست. با وجود افزایش روز افزون قیمت

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

مسکن و ورود افراد بدون تخصص و عدم نظارت درست پدیده ای ناخوشایند به نام نمای رومی با ما هم عصر شده است که فارغ از هر نوع هویت و تعلق به ماست. این پژوهش با استناد بر پیشینه تاریخی فرهنگ معماری ایرانی و تعاریف صاحب نظران از منظر و هویت شهری سیر تکامل و تغییر نما را بررسی میکند. نمای شهری بار سنگین ریشه های فرهنگی و تفکرات مردم را به دوش میکشد و بررسی ریشه های آسیب در آن از اهمیت بالایی برخوردار است؛ این که چه مولفه هایی باعث به وجود آمدن چنین بی ثباتی در سیمای شهری گشته و تاثیر آن در زندگی روزمره و آینده چه میتواند باش پرسشی مهم و تامل برانگیز است؛ نمای شهری ما نارسایی های بسیاری را تجربه میکند، عدم توجه به مسائل زیر بنایی عدم مفهوم و فرهنگ و بی توجهی به اصول معماری ایرانی (مردم واری، درون گرایی، خود بسندگی، نیارش، پرهیز از بیهودگی) و کنترل نکردن شریط موجود بی هویتی، تقلید کورکورانه از معماری بیگانگان، مصرف گرایی و غیره را به دنبال خواهد داشت که ضرورت بررسی آن را دوچندان میکند.

۲_پیشینه تحقیق

جدول شماره (۱): پیشینه تحقیق (ماخذ: نگارندگان)

ردیف	عنوان	انتشارات	نویسندگان و سال چاپ	نتیجه گیری
۱	بازخوانی مولفه های هویت بخش نما در منظر شهرهای معاصر	مدیریت شهری	احسان رخشان حسین ذبیحی حمید ماجدی سال ۱۳۹۷	امروزه در دوران مدرن ما شاهد آثار زیانباری از عدم سازش انسان و محیط هستیم توجه به مفاهیمی مانند حس تعلق میتواند این آثار زیانبار را کاهش دهد و موجب افزایش بهداشت روان و سلامت روحی جامعه گردد.
۲	مولفه های معماری ایرانی-اسلامی و نقش هویت بخش تزیینات	هنر و تمدن شرق	حمید ممانی فهیمة یاری سعید حقیر سال ۱۳۹۷	منظر شهری به عنوان پدیده ای عینی-ذهنی که با کالبد و خاطره شهر پیوند خورده است. سیاحت های حفظ کالبد برای احیای هویت و نادیده انگاشتن زندگی امروز، چالشی جدید در منظر شهرها محسوب میشود. هویت نوعی تمایزات و جهانی سازی آن بحران آفرین است.
۳	علت کاوی بحران هویت در معماری و شهرسازی معاصر ایران با تاکید بر سه گانه بینش، ارزش و کنش	هنرهای زیبا	محمد منان رئیسی سال ۱۳۹۵	عامل اصلی بحران هویت در معماری و شهرسازی معاصر ایران، عدم اهتمام سیاست گزاران عرصه معماری و شهرسازی به ارزشهای اسلامی ایرانی نیست بلکه ریشه آن عدم امکان تجمع بین بینش و ارزشهای معماری اصیل اسلامی ایرانی با سبک های مدرن است.
۴	از سبک تا هویت در معماری	هنرهای زیبا	سید حسین تقوایی سال ۱۳۹۱	هویت و عامل تشخیص اگر در حصار خود محبوس گردد میمیرد. پس باید با انسان متحول شود. زمانه بر اساس نیازهای روز بلورهای متفاوتی به گرد آن رشته تشکیل میدهد که مشترکات ما با معماری جهان را شامل میشود.

۳_مبانی نظری

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

۳-۱ هویت :

از دیدگاه لغت شناسی هویت به معنای تشخیص است (دهخدا، ۱۳۷۷) فلاسفه معتقدند هویت مشتق از هو است چنانکه انسانیت مشتق از انسان و رجولیت مشتق از رجل است (هویت شیء) به معنی وجود و شخصیت شیء (ابن رشد، ۱۱)

۳-۱-۱ هویت از دیدگاه متفکرین :

در ادبیات عرفانی ایران، هویت به ذات مطلق خداوند اطلاق میشود. لذا معنی وجود و هستی را بر می آورد، ملاصدرا که همه موجودات را ممکن الوجود و نسبی میدانند، هویت را هویت ساریه و به معنی فیض رسان به دایره ممکنات دانسته است. (سجادی، ۱۳۷۵)

هویت چیزی است که هر موجودی به سبب داشتن آن از باقی متمایز میشود. (رایت، ۱۳۷۲)

۳-۱-۲ هویت از دیدگاه معماران :

جدول شماره (۲) : دیدگاه معماران (ماخذ : نگارندگان)

نام معمار	دیدگاه
والتر بور	هویت همان تفاوت‌های کوچک و بزرگی است که باعث باز شناخت یک مکان و خوانایی محیط میشود و حس دلبستگی به محیط را به وجود می آورد (قطبی، ۱۳۷۸)
لویی کان	هویت را توجه به به شخصیت فردی و پرهیز از یکنواختی و تشابه به محیط های شهری از طریق به جلوه در آوردن ویژگی های خاص هر محیط تعریف میکند. [۱۷] وی هویت معماری را ساختن پلی بین عناصر ملموس و عناصر ناملموس میدانند.
راپاپورت	هویت قابلیت تمیز و تشخیص عنصری از عنصر دیگر است.
کالن	شخصیت فردی هر محیط و پرهیز از یکنواختی و مشابهت در محیط های شهری از طریق به جلوه در آمدن ویژگی های خاص هر محیط. (کالن، ۱۳۷۷: ۷۸)

۳-۲ نقش شهر در ایجاد هویت :

محیط پیرامون ما سرشار از اطلاعات بالقوه است ما ابتدا متناسب با توانایی جسمی و روانی خود بخشی از این واقعیت را به صورت عینیت ادراک میکنیم، سپس قضاوت را بر اساس ادراک خود سامان دهی میکنیم و بر اساس این قضاوتها ذهنیتی از محیط برای خود میسازیم، این ذهنیت ها عوامل در رفتار ما هستند و ما بر اساس آنها رفتار میکنیم و حتی باعث تغییر محیط نیز میشویم محیط تغییر یافته باز هم به عنوان یک عینیت در فرایندهای ذهنی ما وارد شده و این چرخه به صورت مداوم ادامه خواهد داشت (پاکزاد، ۱۳۹۱، ص ۴۵) شهر در معنای تاریخی خود نقطه ای است که در آن حداکثر تمرکز قدرت و فرهنگ یک جامعه متبلور میشود بنابر این مردم توسط فرهنگ (مجموع ارزشها، باورها و جهانبینی مشترک) به محیط خود معنی داده و ایجاد مکان و حس مکان را میتوان نتیجه همین فرایند دانست. [۵] حس مکان وابسته به احساس و تصور افرادی است که مکان را تجربه کرده اند. همچنین مربوط به نیاز هویت بخشی به به محیط شخصی و نیاز به بودن در یک مکان با ویت برای افراد است. [۲۵] منظر شهری اولین برخورد ساکنین با شهر، محله و کوچه است که در آن زندگی میکنند، عوامل محیط کالبدی از طریق تاثیر گذاری بر فعالیت ها، ایجاد و معانی خاص بر احساس و رفتار افراد تاثیر میگذارد و در ایجاد روح مکان و القای معنی

موثرند. انسانها محیط شهر را میسازند و در مرحله بعد، محیط شهر رفتار سازی میکند در صورتی که این رفتارها متناسب با روح و فرهنگ جامعه نباشد و از ارزشهای فرهنگی تبعیت نکند میتواند منجر به بروز بی هویتی و از خود باختگی در سطح جامعه گردد. ما انسانها موجوداتی جدا از پیرامون خود نیستیم و در هر لحظه با آن ارتباط داریم، رابطه بین ما و محیط

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

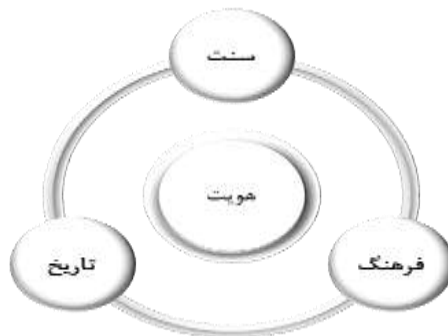
تبادلات فیزیولوژیکی مانند تنفس، تغذیه و غیره محدود نمیشود همانگونه که از نظر جسمی با محیط ارتباط برقرار میکنیم با آن ارتباط عاطفی نیز داریم، ما در هر لحظه از محیط و اطلاعاتی که از آن کسب میکنیم تاثیر میپذیریم و به صورت متقابل بر آن تاثیر میگذاریم. [۱] حس مکان به معنای ادراک ذهنی مردم از محیط و احساسات کم و بیش آگاهانه آنها از محیط است که شخص را در ارتباطی درونی با محیط قرار میدهد، به گونه ای که فهم و احساسات فرد با زمینه معنایی محیط پیوند میخورد و یکپارچه میشود. این حس عاملی است که موجب تبدیل فضا به مکانی با خصوصیات حسی و رفتاری ویژه ای برای افراد خاص میشود. حس مکان باعث دستیابی به هویت برای افراد میشود. [۲۴]

دیاگرام شماره (۱): ادراک (ماخذ: نگارندگان)

۳-۳ هویت معماری ایران در شهرسازی :

معماری سنتی ایران عبارتست از معماری که متکی بر اصول و ارزشهایی بوده که ریشه در اعتقادات معنوی ایرانیان داشته و بدون انقطاع تاریخی در اثر ممارست، حقیقت جویی و نوگرایی ایرانیان در تماس با سایر تمدن ها بر پایه جهان بینی ایرانی اسلامی در بستر فرهنگ و با پویایی، تصفیه و تکامل دائمی هدایت کننده راهنمای پدید آوردندگان آثار برجسته معماری شهرسازی بوده است. [۶] معماری ایران در دوران اسلامی به مثابه کارآمدترین ابزار خلق فضا توانست آثار درخشان و ماندگاری را در معماری و شهرسازی به وجود آورد. خلق آثار شاخص معماری اسلامی ایرانی در دوره سلجوقی و ایلخانی آغاز و در دوران صفویه به غایت رسید. [۷]

دیاگرام شماره (۲): هویت (ماخذ: نگارندگان)

۳-۴ شئون هویتی فضای شهرهای ایران :

۳-۴-۱ هویت فرهنگی: مردم ضمن درک هویت فضا و احساس (این همانی با فضا) آن را با هویت خویش هماهنگ و همراه می یابند، بیگانگان یا آن را درک نمیکنند یا این که آن را با معانب مورد نظر خود متمایز می یابند. [۵]

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

۳-۴-۲ هویت کالبدی: در فضای شهری ایران، در وحدت و تکرار آنها در سطح هر شهر و همینطور در ویژگی کالبدی شان که با حداقل بازشوها ساخته میشوند، به همراه نوع مصالح، فرم ها و عناصر آشنا، میتوان از هویت کالبدی فضای شهری سایر ملل تمیز داد. [همان]

۳-۴-۳ هویت عملکردی: با توجه به تمایزات عملکردهای همنام در فرهنگ های مختلف کاملاً بارز و قابل تمیز از فضای غیر ایرانی بود. (نقی زاده، ۱۳۸۵، ۱۷)

۳-۵ نما

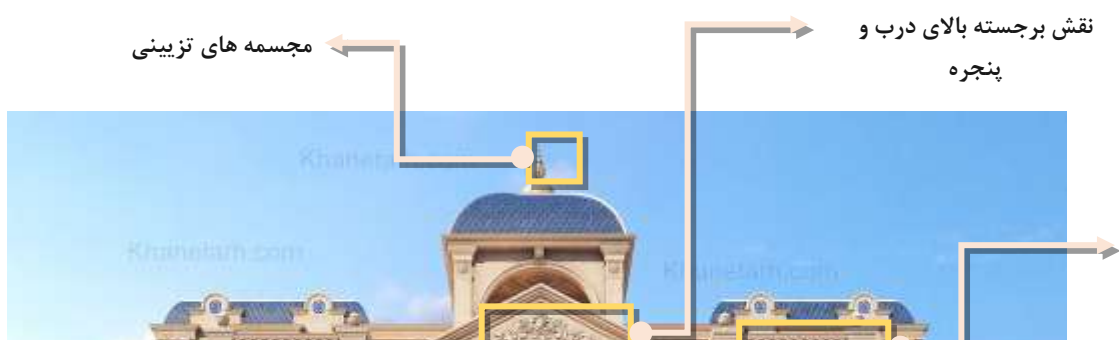
نما از منظر لغت شناسی به معانی بعدی از ساختمان که به دیده می آید. (دهخدا، ۱۳۷۷) و آنچه در معرض دید و برابر چشم است، صورت ظاهر و قسمت خارجی ساختمان؛ میباشد. (معین، ۱۳۶۴). تعریف و کاربرد واژه نما در فرهنگ لغت نشان دهنده این موضوع است که نمای ساختمان چیزی منفک از ساختمان نیست و فارغ از پوشش نهایی برای مقاومت در برابر شرایط جوی، بیان کننده عملکرد ساختمان (انطباق فرم ساختمان با عملکرد آن)، منش، کردار و تفکر ساکنان، به مثابه، لولایی اجتماعی، فصل مشترک فضاهای عمومی و خصوصی است. نما ارتباط ملموس ساختمان با شهر است. از طریق نما، عناصر طبیعی (نور و باد) به ساختمان نفوذ کرده و ارتباط ساختمان با فضای شهری برقرار میگردد. علاوه بر آن در شکل دهی به سیمای کالبدی شهری نقش مهمی داشته و فصل مشترک رنگ تعلق داخلی و بیرونی است. نمای شهری در واقع دیدی از فضای شهری است که حریم آن را معماری و گستردگی آن را شریان های شهری و وضوح آن را طراحی شهری تعریف میکند. (ذبیحی، احسان و همکاران، ۱۳۹۷)

۳-۶ سیمای شهر

سیمای شهری یکی از موضوعاتی است که در ارتباط نزدیک با مفهوم منظر شهری قرار میگیرد. به عبارت دیگر سیمای شهر را باید یکی از اجزای تشکیل دهنده منظر شهری برشمرد. [۲۲] اهمیت سیمای شهری (بصری) از آن رو است که امکان قرائت محیط را به مثابه یک متن فراهم می آورد. تنها در آیین سیمای شهری است که ابعاد ناملموس منظر شهری نظیر حیات مدنی، فقر و غنا، سلطه نهادها و ارزش های معین، زیلایی شناختی، عمق تاریخی شهر و غیره از طریق نظامی از نشانه ها امکان تجلی و بروز یافته و ارزیابی مثبت و منفی را میسر می سازد. (گلکار، ۱۳۸۷). بنابراین می توان سیمای شهری را مجموعه ی پیچیده ای از نشانه های کالبدی دانست که خوانش و مطالعه آنها می تواند ویژگی های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جوامع را به منصفه ظهور رساند. سیمای محیط های سکونتگاهی به مثابه زمینه ای عمل میکند که ادراک، شناخت و ارزیابی محیطی شهروندان و بازدید کنندگان را فراهم می آورد و در نتیجه این فرایند خوانش منظر شهری شکل میگیرد. [۶]

۴_ یافته ها

۴-۱ بررسی جزئیات در نمای رومی

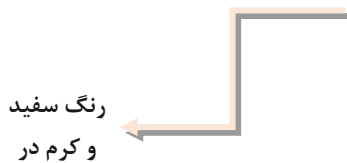

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

استفاده از
صراحی در
جانپناه ایوان و

نقش برجسته
بالای درب و
پنجره

استفاده از
سنگ
تراورتن و

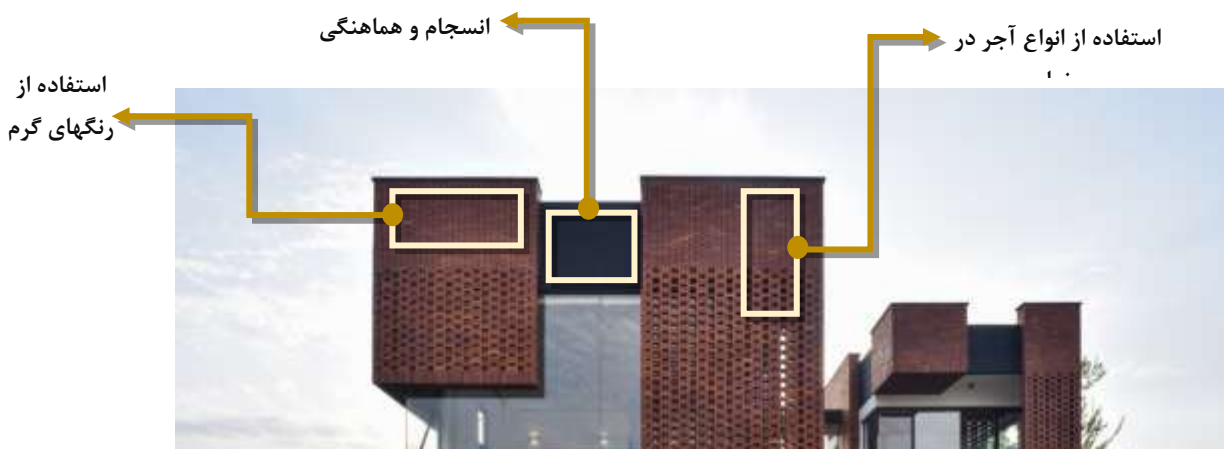
قرینگی

ستون های بزرگ و کوچک

شکل شماره (۱) : بررسی نمای رومی (ماخذ : نگارندگان)

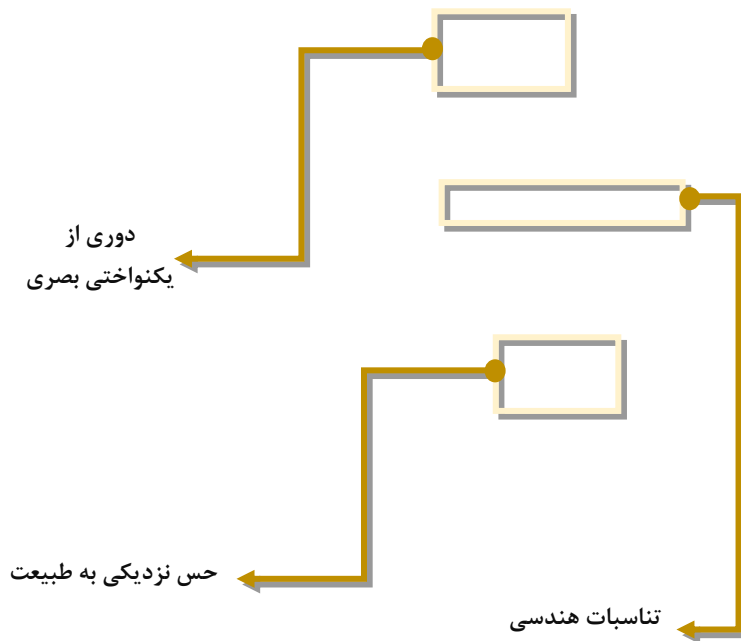
نمای کلاسیک یا رومی برگرفته از عناصر معماری دوره کلاسیک روم و یونان باستان است که در عصر حاضر به معماری و نماسازی ایران رسوخ پیدا کرده است و دارای جزییات اجرایی پیچیده و تزیینات زیادی است. سنگ تراورتن و گرانیت از مصالح استفاده شده در این نماها هستند. ستونهای مختلف، قوسها، المانها و نقوش برجسته از عناصر مورد استفاده در این نماها و قرینگی قسمت های مختلف آن از ویژگی بارز این نماها هستند استفاده از حجم بالایی مصالح سبک سنگین شدن به لحاظ اجرایی است و در صورت سقوط و جدا شدن آن از نما تلفات جانی و مالی را به همراه دارد. این نماها نمادی از تجمل گرایی و استحکام پیچیدگی را در خود جای داده است.

۴-۲ بررسی جزییات در نمای آجری ایرانی

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

شکل شماره (۲): بررسی نمای آجری (ماخذ: نگارندگان)

کالبد ساختمان اولین دید کلی رهگذران از درون ساختمان را به نمایش می گذارد، آجر از مصالحی است که در معماری سنتی و کهن ایران در نما سازی استفاده می شود از این رو جایگاهی ویژه از نظر هویتی و تاریخی دارد. با ورود مصالح جدید این جایگاه کمی دچار افول شد. به طور کلی استفاده از آن در نماهای کنونی رنگ و بوی گذشته و ارزشمندی برای ایران دارد. پوسته های طراحی شده با آجر در برابر عوامل مختلف مقاوم و در اثر تابش یا شرایط جوی پایدارند. به دلیل ابعاد و شکل هندسی خاص به خوبی در کنار هم قرار می گیرند. چیدمان آجر به طرق مختلف سبب ایجاد حفره، ریتم و اشکال مختلف می شود و نوعی جذابیت بصری را به ارمغان می آورد. قرارگیری آجر در کنار مصالح دیگر (در صورت طراحی مناسب) ترکیب چشم نوازی را به وجود می آورد به همین دلیل بافت و رنگ این مصالح به خوبی با طبیعت ادغام شده و هویت مسالمت آمیزی را شامل می شود و با حذف کردن تزیینات اضافی سادگی و زیبایی و خوانایی را به همراه دارد.

۳-۴ بررسی تطبیقی نمای رومی و نمای آجری با یکدیگر

شکل شماره (۳) سرستون Archline.ir

در معماری کلاسیک یونان ستون ها به عنوان نوعی سازه برای نگهداری سقف و عنوان قیاسی برای کل بنا استفاده شده و به خوبی تزیین می شدند. در نمای رومی عصر حاضر تنها راه برای القای حس تجمل و زیبایی به کار برده می شوند و کارکرد دیگری ندارد

این نرده ها که به صراحی شناخته می شوند در انواع سنگی و آهنی تولید می شوند و برای نصب آن در اکثر موارد از سنگ استفاده می شود و اغلب دارای استحکام لازم نیست و می تواند بسیار خطر آفرین باشد.

شکل شماره (۴) صراحی
www.malekzadehstone.com

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

در بسیاری از نماهای رومی مجسمه های الهام گرفته از اشکال رومی و نامتعارف با معیارهای معماری اسلامی استفاده می شود که در بیشتر مواقع به خوبی گیردار نشده و خطر آفرین خواهند بود.

با بیشتر شدن سرستون و حاککی و جزییات آنها هزینه ساخت بالا رفته و به نوعی تجلی سبک کاخ نشین و سلطنتی خواهد بود.

شکل شماره (۵) مجسمه

www.istgah.com

اسکوپ به دلیل کم بودن نیروی ماهر و مقرون به صرفه نبودن همچنین کند کردن روند نما سازی عموماً به صورت درست و به مقدار مناسب انجام نمی شود. سنگ های کوچک در اکثر موارد به دلیل سختی کار اسکوپ و خطرات فراوانی از نظر استحکام و امنیت به دنبال دارد.

شکل شماره (۶) حاککی و

تزیینات سرستون

www.shop_farsicad.com

شکل شماره (۷) اسکوپ نما

www.Academyomran.com

شکل شماره (۹) نمای رومی و

استفاده از اجر مرغوب با کیفیت رابطه مستقیمی با مقاومت و دوام دراز مدت ساختمان آجری و تجلی یافتن نمای اجرا شده دارد که بعضاً هزینه بالایی برای تهیه آن باید پرداخت شود.

www.pinterest.com

شکل شماره (۸) نمای رومی

www.pinterest.com

مقاومت بالای اجر در شرایط اقلیمی ، بوم ساخت بودن و زیبایی با ایجاد الگوی منظم در معماری بیرونی موجبات استفاده از اجر در زمان گذشته را فراهم آورده بود در حالی که در نما سازی کنونی کمتر شاهد استفاده از آن هستیم.

شکل شماره (۱۰) مرغوبیت مصالح

Shahreajor.com

شکل شماره (۱۱) ترکیب مصالح

Tokali.ir

با توجه به ماهیت اجر طراحی درست و هندسی در خطوط و صفحات و احجام ریتمی صریح با نظم و تعادل در جزییات اجرایی را نمایان می سازد.

۸

شکل شماره (۱۲) اجرا آجر

Omranmodern.com

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

به دلیل رنگ گرم و ساختاری مناسب در ترکیب درست با مصالح دیگر چشم نواز می شوند و از خستگی دیداری جلوگیری می کنند.

شکل شماره (۱۴) ریتم در آجر
Mohandesisaz.com

شکل شماره (۱۶) نمای آجری

۴-۴ مزایا و معایب شطرنجی رومی نمای آجری

نمای رومی، دارای معماری پیچیده ای است که شاخصه های زیادی را به بهترین شکل به نمایش می گذارد که باعث شده است این نما نسبت به نماهای دیگر بسیار زیبا تر و برجسته و متمایز شود هم چنین دارای معایبی هم هست که باعث می شود بسیاری از این ویژگی های مثبت در نمای رومی دیده نشوند.

جدول شماره (۳) : مزایا معایب نمای رومی (ماخذ : نگارندگان)

ویژگی ها	ردیف	ویژگی ها	ردیف
هزینه زیاد: سنگ های تراورتن با کیفیت مناسب این کار در حال حاضر گاهها دارای قیمت های میلیونی برای هر متر مربع هستند.	۱	مدلهای مختلف کتیبه	زیبایی فراوارن
		قابلهای بسیار زیاد برای درب و پنجره	
		حکاکی روی ستون ها و سرستون ها	

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

مزایای نمای رومی	۲	نمایش ابهت	استفاده از سنگ، ستون و سرتون و ... در نمای رومی ، ساختمانی و مستحکم و با ابهت را به نمایش می گذارد.	معایب نمای رومی	۲	اتلاف انرژی: استفاده از سقف های بلند و پنجره های بزرگ در معماری رومی معمولا با آب و هوای بخش زیادی از کشور سازگاری ندارد. در مناطقی که اغلب زمستانهای سردی وجود دارد ، سقف های بلند و پنجره های بزرگ باعث اتلاف زیاد انرژی خواهد شد.
	۳	نماد تجمل و لوکس بودن	این نوع نما به عنوان یک نمای پرزرق برق و به خصوص سلطنتی شناخته می شود.		۳	عدم توجه به الگوی معماری ایرانی: الگوی معماری ساختمانها باید بر اساس آموزه ها و مبانی نظری معماری و شهرسازی ایرانی ترسیم شده باشد.معماری ساختمانهای کشورمان ایران ، معماری منحصر به فردی است که هرگز نباید فراموش گردد.معماری یکی از ستونهای مهم هویت فرهنگی هر کشور است و نابودی آن نابودی هویت فرهنگی.
	۴	تمیز کاری آسان	در کل نماهای سنگی به راحتی و به خوبی شسته می شوند و پس از چند سال می شود با یک شستشوی ساده نما را دوباره زنده کرد.			

نمای آجری در زمره مصالح منطبق با فرهنگ معماری ایرانی استو به دلیل قالب آجر با طراحی و چیدمان آن به نماهایی متنوع و با هویت می توان دست پیدا کرد.آجر به لحاظ ساختاری دارای معایبی است که ممکن است استفاده از آن را محدود کند یا مصالح جدید را جایگزین استفاده از آن قرار دهد.

جدول شماره (۴) : مزایا و معایب نمای آجری (ماخذ : نگارندگان)

ویژگی ها	ردیف	ویژگی ها	ردیف
دسترسی آسان به مواد اولیه آجر در نتیجه تولید راحت.	۱	هنگام بارش باران و در نتیجه تابش نور خورشید لکه ها و شوره هایی در سطح نماها ایجاد می شود.	۱
قیمت مناسب این مصالح به نسبت دیگر مصالح.	۲	به دلیل وزن زیاد آجر، استفاده تعداد زیاد آجر در نما، باعث زیاد شدن وزن نما می شود. به همین دلیل از نمای آجری به ندرت در ساختمان های مرتفع و بلند استفاده می شود.	۲

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

		معایب نمای آجری		مزایای نمای آجری
به دلیل جنس سخت و مقاوم بودن آجر، مناسبانه امکان نصب تابلو بر روی آن به سختی وجود دارد.	۳		اجرای آن نیاز به تجهیزات خاصی ندارد در نتیجه اجرای آسان.	
پس از گذشت زمان، حفره هایی در نما ایجاد میشود و آلودگی هایی در حفره ها جمع می شود که باعث خوردگی و تیره شدن نما می شود.	۴	این مصالح در برابر نور خورشید تغییر رنگ نمی دهند، در نتیجه رنگ ثابت.	۴	

۴-۴ تاثیر ادراک سیمای شهری بر تنشهای رفتاری

فضا گفتگوی ذهن و عین یا به عبارتی واسطه گفتگو میان انسان و دیگر چیزها است. عناصر کالبدی فضا دارای معنی میباشند، لذا کارکرد معنایی فضا تاثیر کالبد فضا بر متن اجتماعی است؛ یعنی سوژه ای که پس زمینه عمل و رفتار به شمار می رود. از این منظر معنای محیط بیشتر جنبه پنهان یا عملکرد پنهان فضا است تا موضوعی عملی و روشن. با این حال معنی جدا

از عملکرد نیست بلکه مهمترین جنبه عملکرد است. [۱۸] سیمای فضا، محیط مصنوع یا عامل بیرونی در صورتی که متناسب با توقعات، اهداف و ویژگی های معین سازماندهی شود، ادراک خوشایند تولید مینماید و در غیر اینصورت میتواند در تولید ادراک ناخوشایند و به تبع آن رفتار ناموزون موثر باشد. اگرچه انسان صرفا زائیده شرایط فضایی نیست و همواره تحت تاثیر عوامل درونی-فرهنگی نیز قرار دارد، ولی در این دیدگاه بر تاثیر عوامل و شرایط فضایی در پیدایش، تشدید و تضعیف و یا تحریک برخی فرایندهای ادراکی و الگوهای رفتاری تاکید میشود. حال چنانچه اینگونه فضاها با ویژگی ها و استانداردهای معینی طراحی و احداث شوند، به ارضای نیازهای ادراکی نیز منجر میشوند. در غیر اینصورت ارضای نیاز به تعویق می افتد و انسان ابتدا دچار اختلال رفتار شده و سپس در فرایند سازگاری با محیط، ناچار از بی حس شدن در مقابل شرایط محیطی است که به آن ((کرختی محیطی)) میگویند. [۲۳]

توجه به منظر شهری اغلب به عنوان پدیده ای بصری است. در عین حال خاطرات را برمی انگیزد، تجارب را یادآوری میکند و واکنشهای احساسی را به وجود می آورد. معماری امروز با توجه به تغییرات سده حاضر ریشه در گذشته خود ندارد، در تعامل با فرهنگ بومی نیست و دچار فاصله زیادی با آن شده است؛ لذا از هیجانانگیز تعلق زایی ساکنین به فضاها کاسته و حس تعلق به عنوان عاملی برای تبدیل فضاها به مکانهایی با خصوصیات حسی و رفتاری ویژه، برای افراد کمرنگ شده است [۲۶]. تنها زمانی که مکانمان را درک کنیم، ممکن است قادر باشیم تا خلاقانه در آن مشارکت کرده و در تاریخ آن سهیم باشیم [۲۷]. امروزه نمای ساختمانها بیش از هر زمان دیگری در تنگنای معنی قرار گرفته است و نمای رومی به عنوان معظلی در عصر حاضر ریشه دوانده و روزانه در حال افزایش است.

۵_ نتیجه گیری

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

۶- منابع

- ۱-رخشان، احسان و ذبیحی، حسین و ماجدی، حمید، ۱۳۹۷، بازخوانی مولفه های هویت بخش نماد منظر شهرهای معاصر، ۱۷، ۵۱، ۸۱-۷۵
- ۲-یوسف پور، جعفر و مسعودی وشکی، محمد، ۱۳۹۴، بررسی نقش نمای ساختمان در هویت بخشی به فضای شهری، کنفرانس بین المللی عمران، معماری و زیرساخت های شهری، تبریز
- ۳-بانی مسعود، امیر، (۱۳۸۸)، معماری معاصر ایران، تهران، هنر معماری قرن
- ۴-ذوالفقاری، حسین و طوفان، سحر، ۱۳۹۳، بازشناسی مفهوم هویت در معماری با استناد به ساختارهای فکری نظری معاصر ایران، اولین همایش ملی معماری، عمران و محیط زیست شهری، همدان
- ۵-نصر، طاهره، ۱۳۹۶، جایگاه نشانه های شهری در واکاوی مولفه های هویت و فرهنگ در سیمای شهر ایرانی (مطالعه موردی: بررسی سیمای شهر شیراز)
- ۶-آصفی، مازیار و ایمانی، الناز، ۱۳۹۳، ریشه یابی و شناخت عوامل دگرگون ساز روح معماری گذشته ایران در گذر زمان، اصالت گذشته، تازگی اکنون
- ۷-ممانی، حمید و یاری، فهیمه و حقیر، سعید، ۱۳۹۷، مولفه های معماری ایرانی-اسلامی و نقش هویت بخش تزئینات
- ۸-پاکزاد، جهانشاه، (۱۳۸۲)، پدیدار شناسی نمای ساختمان های مسکونی و سیر تکوینی توقعات از آن، ۱۴، ۱۰۲-۹۱
- ۹-عسکری زاد، رضا و پورایمان پرست، محمدرضا و فقیرنواز، جواد، ۱۳۹۶، تاثیر نمای رومی بر بافت کلان شهرهای ایران، دومین کنگره بین المللی عمران، معماری و شهرسازی معاصر
- ۱۰-عمید، حسن (۱۳۷۸)، فرهنگ لغات عمید، امیرکبیر، تهران
- ۱۱-معین، محمد، (۱۳۶۴)، فرهنگ فارسی، امیرکبیر، تهران
- ۱۲-پاکزاد، جهانشاه، (۱۳۹۲)، مجموعه مقالات در باب طراحی شهری، شهیدی، تهران
- ۱۳-دهخدا، علی اکبر، (۱۳۷۸) لغت نامه دهخدا، دانشگاه تهران، تهران
- ۱۴-زارعی، محمدابراهیم، (۱۳۸۹)، آشنایی با معماری جهان، فن آوران، تهران
- ۱۵-باطنی خسروشاهی، سیده الناز و بلیلان اصل، لیدا، ۱۳۹۴، بررسی تاثیر فرآیند ادراک در رابطه انسان محیط و نقش آن در طراحی محیط شهری، کنفرانس بین المللی انسان، معماری، عمران و شهر، تبریز
- ۱۶-قطبی، علی اکبر، ۱۳۷۸، مفهوم هویت و معماری امروز ایران، آئینه خیال، ۱۰، ۸۳-۷۸
- ۱۷-دانشپور، عبدل الهادی، ۱۳۸۳، درآمدی بر هویت محیط انسان ساخته، باغ نظر، ۱، ۷۰-۵۹
- ۱۸-راپاپورت، آموس، ۱۳۸۴، معنای محیط ساخته شده، رویکرد غیر کلامی، پردازش و برنامه ریزی شهری، تهران
- ۱۹-گوردن، کالن، ۱۳۷۷، گزیده منظر شهری، دانشگاه تهران، تهران
- ۲۰-تقیزاده، محمد، ۱۳۸۹، تحلیل و طراحی فضای شهری، جهاد دانشگاهی، تهران
- ۲۱-کاروان، فرهاد، ۱۳۹۲، رابطه بین نماهای شهری و تاثیر آن بر شکل گیری هویت شهری شهروندان، اولین همایش ملی جغرافیا، شهرسازی و توسعه پایدار، تهران
- ۲۲-محملی ابیانه، حمیدرضا، ۱۳۹۰، ارزیابی مفهوم منظر در طرحهای شهری مقایسه تطبیقی سیر تکوین طرح های جامع تهران با تجارب جهانی، باغ نظر، ۱۷، ۱۰۴-۹۵
- ۲۳-لطفی، صدیقه و حریری، گلنوش و شهابی شهیمیری، مجتبی، ۱۳۹۵، بررسی نقش توقعات ادراکی بویایی و شنوایی در طراحی برنامه ریزی شهری، آرمانشهر، ۱۷، ۳۷۳-۳۶۵

24-Ansari,M,Bohtuii,R,Hosseiniakia,S,Dadgar,M(2013),A study of place in iranian gardens and todays gardens,journal of islamic iranian city studies,13,5-14

25-Semon,D,Sowers,J,(2008),Place and placelessness,key texts in human geograpy,london,sage,43-51

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

- 26-Alimohammad,Gh,Abdollahi,R(2018),Explaining the foundations of culture in iranian indigenous architecture and its relationship with creating a place of sense,journal of urban management,33-50
- 27-Norberg schulz,C(2010),The soul of the place to the phenomenology of architecure,translated moha mmad reza shirazi,second edition,tehran,newoccur